

SLOVENSKÁ VLÁDA SI NA TRHOCH POŽIČIAVA S ROVNAKÝM ÚROKOM AKO GRÉCKO

Slovensko si momentálne požičiava na dlhopisových trhoch za takmer rovnaké úroky ako Grécko, hoci ich delí v ratingu najmenej 6 stupňov. Kým Grécko je podľa ratingových agentúr v špekulatívnom pásme (BB+), Slovensko je zaradené v investičnom pásme (A/A+).

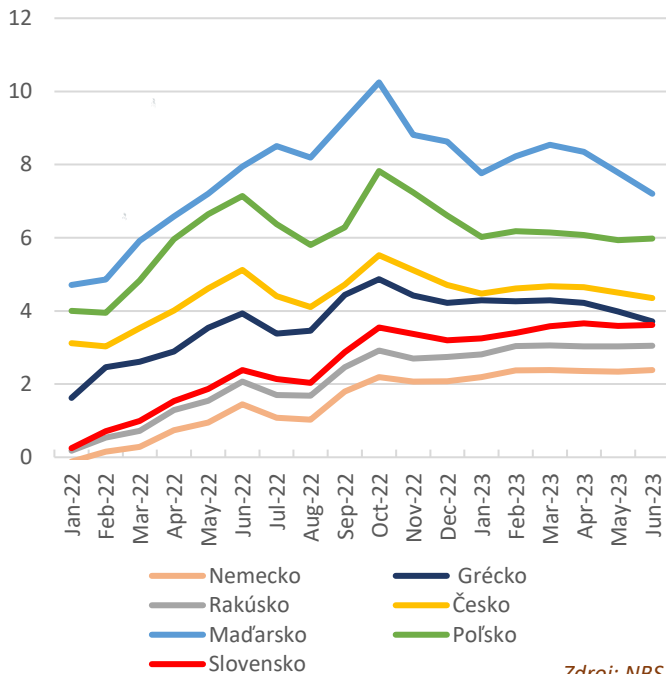
- Finančné trhy dlho nechceli požičiavať Grécku, keďže v roku 2012 takmer zbankrotovalo. V rokoch 2017-2022 bol rozdiel medzi slovenskými a gréckymi úrokovými mierami pri 10-ročných dlhopisoch v priemere 2,59 p.b. Vlni sa zmenšil na 1,41 p.b. a od septembra je zreteľná konvergencia. V júni 2023 bol rozdiel v úrokoch iba 0,09 p.b.
- Podľa agentúr Grécko dlhodobo napĺňa štrukturálne reformy. Vlni malo najrýchlejšiu fiškálnu konsolidáciu v EÚ a prebytkové primárne saldo rozpočtu verejnej správy (Standard & Poor's). Agentúry ocenili odolnosť ekonomiky počas pandémie a vojny na Ukrajine i nízku surovinovú závislosť na Rusku. V júni 2023 vyhrala voľby strana Nová Demokracia, ktorá sľúbila pokračovanie reforiem.
- Slovensku agentúry vyčítajú politickú nestabilitu v súvislosti s odchodom SaS z vlády v septembri 2022 a zhoršujúcu sa fiškálnu situáciu. Na druhej strane rovnako ako pri Grécku oceňujú odolnosť ekonomiky počas pandémie, vojny na Ukrajine a zníženie surovinovej závislosti na Rusku.
- K nižším nákladom na obsluhu dlhu prispieva aj členstvo v eurozóne. Česko, Maďarsko a Poľsko si vo všeobecnosti požičiavajú drahšie ako Slovensko, Rakúsko a Grécko.

ČISTÝ DLH PO PRVÝ RAZ PREKROČÍ 50 % HDP

Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ) aj Medzinárodný menový fond (MMF) predpovedajú v najbližších rokoch rýchlejší nárast čistého dlhu verejnej správy než hrubého dlhu. Podľa RRZ za to môžu aj nedostatočné konsolidačné opatrenia.

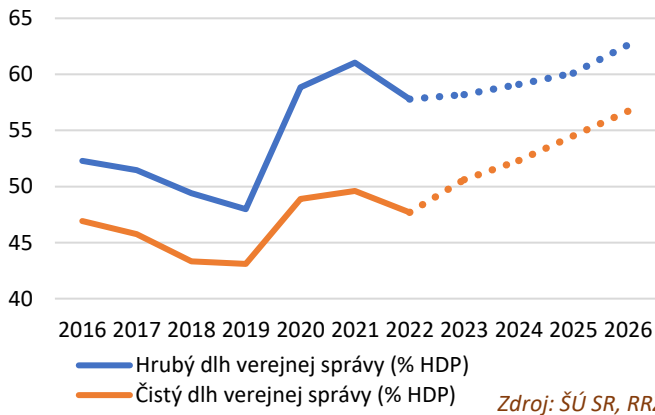
- Čistý dlh je hrubý dlh očistený o likvidné aktíva štátu, teda najmä hotovostné rezervy, cenné papiere a zlato. Keď má štát vysoký hrubý dlh, ale nízky čistý dlh, je to signál pre veriteľov o schopnosti rýchlo splatiť dlhy.
- Slovenský čistý dlh vlni dosiahol 47,68 % HDP. Tento rok by mal stúpnuť na 50,3 %, čo je najviac od roku 1999, keď sa tento indikátor na Slovensku začal sledovať. Podľa RRZ do roku 2026 slovenský čistý dlh vzrastie na 56,7 % (Graf 2).
- Výška slovenského čistého aj hrubého dlhu je pod priemerom eurozóny. Podľa dát MMF, ktorý používa inú metodiku ako RRZ, v roku 2021 dosiahol čistý dlh 50,5 % HDP. Priemer štátov eurozóny (vynímajúc Grécko pre nedostupnosť dát) bol 58,8 % HDP (Graf 3).

Graf 1: Dlhodobé úrokové miery, 10-ročné bondy (%)

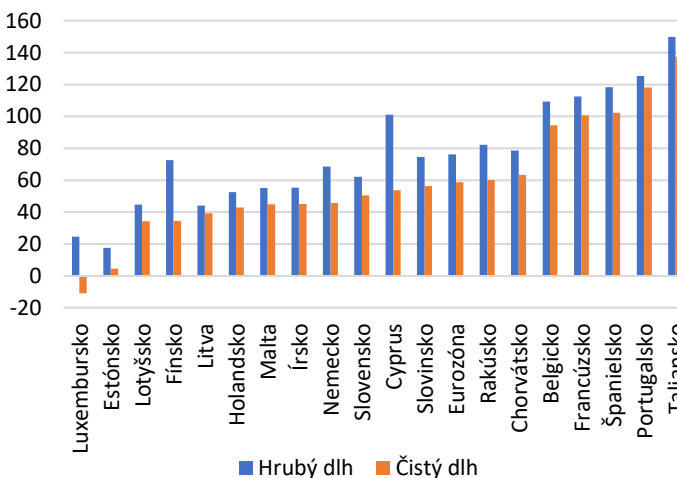
Zdroj: NBS

Graf 2: Vývoj hrubého a čistého dlhu na Slovensku (% HDP)

Zdroj: ŠÚ SR, RRZ

Graf 3: Hrubý a čistý dlh v eurozóne v roku 2021 (% HDP)

Zdroj: MMF